

צו, שבת הגדול (60)

קרבן תודה לעתיד לבוא למה?

על חלת לחם חמץ יקריב קרבנו (ז, יב)

קרבן חטאת, אשם ועולה, אשר באים ע"י מי שחטא על הנפש, יתבטלו לעתיד לבוא, שהרי אז לא יהיו עוד חטאים ועוונות, אך לכאורה, על מה ולמה יביאו ישראל קרבן תודה לעתיד לבוא, והרי אז עתידין להתבטל כל התלאות והצרות, וכמו שאמר חז"ל: "לעתיד לבוא אין עוד צרות בו" (שמ"ר כג, א). בעבור מה, איפוא, יביאו ישראל תודה לפני ה'. רבות הן התלאות והצרות על עם ישראל בשנות גלותם. עתה, בתוך עול הגלות, קשה עלינו לראות נכונה ולהבין כי כל מה שהביא הקב"ה עלינו לטובה הביא. אימתי נוכל לחוש בפועל כי כל קשיי הגלות ושעבודיה היו טובה גמורה מאתו יתברך, לעתיד לבוא, רק אז, כאשר נהיה משוחררים מעול ומשעבוד הגלות נוכל לראות בחוש ולהבין למפרע "כי כל מה דעביד רחמנא לטב עביד" (ברכות ס). וזהו שאמרו חז"ל: "כל הקרבנות בטלים לעתיד לבוא חוץ מקרבן תודה". ועל מה יביאו ישראל קרבן תודה לעתיד לבוא, על אותן טובות שעשה הקב"ה עימנו בכל הדורות, ואשר בתקופת הסתר פנים נראו כתלאות וצרות.

רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות" בשם ר' חיים זייציק

בלב אחד

ותקעהל העדה אל פתח אהל מועד.... זה הדבר אשר צוה ה' לעשות (ח, ד-ה)

זה אחד מן המקומות שהחזיק מועט את המרובה (רש"י)

אמר החכם: "נקב מחט אינו צר לשני אהובים, מלוא העולם אינו רחב לשני שונאים", מכאן, שאים הספיק פתח אוהל מועד להחזיק את העדה כולה, אות היא לכך שהיתה ביניהם אהבה ואחוה, ולפיכך פונה אליהם משה ואומר: "זה הדבר אשר צוה ה' לעשות", כלומר: הקב"ה רוצה שתמיד תהיה ביניכם אהבה כזו כפי שיש ביניכם כעת. בהקשר לכך, מסופר שפעם הגיע כפרי לפני רבי משה מקוברין וטענה בפיו: במשך שנים הייתי היהודי היחיד בכפר, ופרנסתי היתה מצויה ברווח, אולם הנה התוספו יהודים נוספים למקום ופרנסתי החלה מתמעטת. ענה לו הרבי "רַבִּים מְכַאֲבִים לְרָשָׁע וְהַבּוֹטֵחַ בַּה' חֶסֶד יְסוּבְּכֶנּוּ" (תהלים לב, י), ופירוש הענין הוא ש"רַבִּים", כלומר: העובדה יש הרבה יהודים במקום אחד, "מְכַאֲבִים לְרָשָׁע", גורמת לרשע רק כאב, "וְהַבּוֹטֵחַ בַּה' חֶסֶד יְסוּבְּכֶנּוּ", מי שבוטח בה' ויודע שאיש אינו יכול לקפח את פרנסתו ולטול את המגיע לו, רואה בהיותו עם עוד יהודים חסד משמים.

ומתוך האור

טעם נחמד להסמכת פרשת צו לחג הפסח

וַיִּדְבֹּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר, צו אֶת אֶהֱרֹן וְאֶת בְּנָיו (ו, א-ב)

כתב בספר "המנהיג" (הלכות פסח), שבשנה פשוטה, לא מעוברת נהגו 'פקוד ופסח', דהיינו: לקרוא את הפרשה 'פקוד' (צו) בשבת הסמוכה לפסח, וטעם הדבר הביא בשם ר' אביגדור ש"צ ב"ר נתן מאבינון: לפי שב"צו אֶת אֶהֱרֹן" מדבר בהלכות הגעלת כלים, וצריכים כל ישראל להיות זריזין וזהירין באלו לפני פסח.

שלל לא יחסר

וְהָרִים אֶת הַדָּשָׁן (ו, ג)

כתב המהר"ל בדרשותיו (לשבת הגדול), על דרך רמז: התורה באה ללמדנו, כי כל נחשוב שמי שהוא עניו ומשפיל עצמו לפני ה', הוא אכן יהיה שפל ובזוי, לא כן הדבר אלא אדרבה, השי"ת מגביהו ומרוממו. וראיה לכך מן הקרבנות. הנה, אחר ששורף קרבנו ומבטל גבהותו והופך אותו לדשן, והיה מקום לחשוב שהוא ישאר שפל ובזוי, בא הכתוב ואומר: "וְהָרִים אֶת הַדָּשָׁן", לשון 'הרמה', ללמדנו כי השי"ת מרומם ומגביה אותו, שהרי השי"ת שוכן עם דכא ושפל רוח, ומרומם השפלים למעלה למעלה.

רב רובין זצ"ל בספרו "שנים מקרא"

פֶּלֶא אֲשֶׁר יַגַּע בְּבִשְׂרָהּ יִקְדָּשׁ וְאֲשֶׁר יִזְהַר מִדְּמָה עַל הַבָּדָד אֲשֶׁר יִזְהַר עֲלֶיהָ תִּכְבֵּס בְּמָקוֹם קָדֹשׁ (ו, כ)

כל דבר אוכל אשר יגע ויבלע ממנה יקדש (מבשר קרבן החטאת) להיות כמוה, אם פסולה תפסל, ואם היא כשרה תאכל כחומר שבה (רש"י)

אם נגע אדם טהור באדם טמא, האדם הטהור נטמא ומאידך מצינו בפסוק זה שאם נוגע בשר חולין בבשר חטאת, דינו של בשר החולין כדין בשר החטאת, אולם יש הבדל מהותי ביניהם.

הנוגע באדם טמא נטמא אפילו בנגיעה קלה, לעומת זאת בשר חולין שנוגע בבשר קודש מתקדש רק אם נבלע בו, כלומר על ידי שמתבשלים יחד. ומהי סיבת השינוי? אמר "בעל התניא", שלימדה אותנו התורה יסוד חשוב, שכדי שאדם יקבל השפעה מן הקדושה, אין די לו בהתקרבות ובנגיעה קלה, אלא יש צורך להיבלע בה ולהיות חלק ממנה. לעומת זאת, כל המחובר לאדם טמא ואפילו בחיבור מעט ובמגע קל שבקלים, מיד נטמא אף הוא, ולכן הזהירות צריכה להיות רבה.

להתענג בתענוגים

כתב השו"ע (או"ח סי' תכט ס"א), שואלים בהלכות פסח קודם לפסח שלושים יום, ובמ"ב (סק"א) כתב ה"ה בשאר ימים טובים וכו', ועכ"פ ביו"ט גופא לכו"ע צריך לשאול ולדרוש בכל יו"ט בהלכותיה, ובפסקי תשובות (אות א) כתב בשם שו"ת צי"א גם בחנוכה ופורים שנקראו יו"ט הדין כן שיש ללמוד בהם מענינו של יום, אבל אין חיוב של שואלין ודורשין שלושים יום קודם לחנוכה ולפורים. עוד כתב שבשו"ע הרב (סי ג'), כתוב בדורות הללו שאין החכם שונה לתלמידיו הלכות לפי שהכל כתוב בספרים, מצוה על כל אחד ואחד שילמד הלכות הרגל קודם לרגל עד שיהיה בקי בהם וכו' עכ"ל. ויש שכתבו שבכל חג יש ללמוד המסכתא השייכת למועד זה.

פסקי תשובות חלק ה'

פתגם: חברים כמו אבנים: לאבן עצמה אין שום ערך, אולם כשמשפשים אבן לאבן יוצאים ניצוצות אש.

ספר "שמחלה"

חקירה: מעות חטים

מדין צדקה, או מדין פסח (משנת יעבץ או"ח ז: מדין פסח)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: יגדיל תורה

מידי שבת בקריאת התורה נהג הגבאי בבית הכנסת בפראג להוסיף על שבעת הקרואים עוד כמה וכמה קרואים, כדי להרבות ע"י כך את הכנסות בית הכנסת מנדרים של מי שברך. כל אימת שהיה הגבאי נשאל על כך, היה מציין, כי חלק ניכר מההכנסות מיועד לצרכי צדקה. הגיב על כך הרב ישעיה' לה הרב דמתא ואמר: גבאי זה מקיים את הפסוק: "למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר". למען צרכי צדקה הוא מגדיל ומוסיף הוספות בקריאת התורה, ויאדיר, מרבה נדרים של מי-שברך....!

ספר "חד וחלק" חלק א'

שבת שלום!

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, דניאל בן רחל, רפאל יהודה בן מלכה, בנימין יעקב בן זוהרית רות, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים. לזיווג טוב לשלמה בן אסתר.

לעילוי נשמת של ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל

שבת שלפני החג נקרא שבת הגדול, מפני הנס שנעשה בו, כי פסח שיצאו בו ממצרים, חל אז ביום חמישי בשבת, ובשבת שלפניו שהוא יום עשירי לניסן נצטוו לקחת שה לבית אבות לצורך קרבן פסח וכו', מה שתולים הנס דוקא בשבת, ולא עשו לו זכר בעשור לחודש בין בשבת בין בחול, וכמו שכתוב בתורה "עשור לחודש", ולא נזכר בפירוש שיום שבת היה? מפני שלא בא הנס אלא על שמירת השבת. שידעו מצרים שישאל שומרים את השבת ואין מתעסקים בבעלי חיים בשבת, וכשראום היום מתעסקים בטלאים וקושרים אותן לכרעי המטה בשבת, היו מתמיהים ובאו לשאול מה זה ועל מה זה? ועל ידי כן באו ישראל בסכנה והוזקקו לנס, משום ששבת היתה. לפיכך, תלו את הנס בשבת ולא בעשור לחודש.

הגדה של פסח "אמרי פי"

הפטרת שבת הגדול

"ובחננוני", דוקא בתרומות ומעשרות

הביאו את כל המעשר אל בית האוצר...ובחננוני נא בזאת אמר ה' צבא-ות אם לא אפתח לכם ארובות השמים

מדוע דוקא כאן, במצות הפרשת תרומות ומעשרות, נתן לנו הקב"ה אפשרות לבדוק אותו? באר המגיד מדובנא כדרכו על פי משל: אדם ניכנס לחנות אריגים ומבקש מאה מטרים בד, מניח לפניו בעל החנות חמישה גלילים ואומר: בכל גליל יש עשרים מטרים בד, סך הכל מאה מטרים, כפי שביקשת. אבל הלוקח אינו מאמין, הוא רוצה למדוד האם באמת יש עשרים מטרים בד בכל גליל. המוכר מסכים, אך טוען, אין לך צורך לפתוח את כל החמישה ולמדוד. טול מבין חמשת הגלילים את הגליל שנראה דק מכולם ואותו תבדוק: אם יש בו עשרים מטרים, תדע בוודאות שגם באחרים יש לא פחות מעשרים מטרים. וכך, אומר המגיד מדובנא, בא יהודי ומבקש, כביכול "לבחון" האם מקיים המצוות מרויחים או שמא מפסידים חלילה, באיזו מצוה יבדוק זו? ברור שבמצוה שקיומה כורך בהוצאת הכספים גבוהה מכולן. והנה שמירת שבת לדוגמא אינה כרוכה בהוצאות מרובות, גם לא לולב ואתרוג, המצוה בה נדרש האדם להשקיע סכומי כסף גבוהים היא מצות תרומות ומעשרות: עליו לתת מכל דבר עשירית ללוי, שני אחוזים לכהן, עוד עשרה אחוזים לעני, לקט שכחה ופאה, סך הכל עליו לתת משלו למעלה מעשרים אחוזים. אומר הקב"ה "הביאו את כל המעשר אל בית האוצר.... ובחננוני נא בזאת", יש לבדוק את ה"גליל הדק, את המצוה היקרה ביותר, הלא היא תרומות ומעשרות, אם כאן נוכחים לדעת כי המעשר גורם להתעשר, הרי כל מי שניסה ראה שאכן כך הוא, שוב אין צורך לבדוק זאת בשאר המצוות.

ומחוק האור "צו"

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aix-les-bains.fr